

היה זה בפסטיבל הסרטים בקאן - לפי גי שנה בדיוק: הבמאי הנרי יגלום לא האמין למראה עיניו: על בית-הקולנוע שבו הוצג סרטו, סיטינג דאקס, צר קהל עצום. עיתונאים ואורחים אחרים נלחמו ביניהם כדי להידחק פנימה. יגלום נדהם: „אמנם כבר ראיתי את הביקורת האמריקאית יוצאת מכליה כדי להחמיא לסרט שלי, אבל לא תיארתי לעצמי שהמישטרה הצרפתית תצטרך לסלק אנשים, באזיקים על ידיהם, מן הקולנוע. זה קצת מפתיע, אבל זה גם נפלא“.

הברווזים, כך נקרא הסרט בתירגום פשי טני בישראל, שחו לכאן לאט. למעשה שמו האמיתי של הסרט צריך להיות מטר-רות נעות, והכוונה היא לאותם שני טיפוסים, גיבורי הסרט, המחליטים לרמות את העולם ואת המאפייה, ובלי דעת הופכים מטרות נעות.

ומשהגיע הסרט לישראל ואפשר לברך מוטב מאוחר מאשר לעולם לא, בא איתו אחד ה„ברווזים“ האלה, מייקל יגלום, הרשום בכותרות כמייקל אמיל, ואינו אלא אחיו של הנרי הנ"ל, שהפיק ומשחק ב"סרט. ואם השם יגלום מוכיר את דודתם של השניים, רעייה יגלום (נשיאת ויצ"ו העולמית), הרי העבר הקולנועי של-ה שניים מקורי ביותר: שני אחים אלה הם לא רק מהפכנים קולנועיים אמיתיים, ה" עושים הכל כמו ידיהם, כי אם צוות לא שיגרתי, המנצל את הקשר וההיכרות המישפחתית לעשיית הומור חדש, רענן, מחוכם ובלתי-קונבנציונאלי. מה שיכולה מחשבה מקורית לעולל בקופה הוכיח סרט זה בלי תקציבים, בלי כוכבים ועם סיפור

הפסיכואנליזה

פושטת רגל

מחיי המאריונטות (סטודיו, תל-אביב, גרמניה) - שתי דרכים פתוחות בפני מי שמבקר סרט חדש של אינגמר ברגמן. מצד אחד הוא יכול לבדוק כיצד משתלב הסרט בטבלה הכללית של יצירת הבמאי השוודי. אז צריך לחלק נקודות למישחק, לצילום, לתיחכום התסריט ולמבנה שלו, וכן הלאה. מאחר שהמישחק הוא מרשים, אבל לא מדהים, הצילום מעולה אבל לא מסנוור, והתסריט מרתק, אבל לא גאוני - צריך להגיע למסקנה שיחסית לניקוד של סרטיו הקודמים, אין לסרט החדש מקום בראש הליגה. זה צריך לספק את חובבי הספורט שבין ההולכים לקולנוע.

מצד שני, אפשר לראות את הסרט כחלק בלתי-נפרד מכלל יצירתו של ברגמן, המשך למה שעשה עד עכשיו ואות למה שיעשה בעתיד. ואז מתקבל הסרט החדש כנדבך נוסף להתפוררות חיי המישפחה של חברת-השפע הפרוטסטנטית, שבה חוקי המוסר מחד גיסא, ודרישות הגוף מאידך גיסא, גורמים למשבר שאין לו פיתרון. הסרט חוזר, כמוכח, על טענת ברגמן לפשיטת הרגל של הפסיכואנליזה כדרך לתיקון נפש-האדם, ומדגיש את הרגשת החטא שאין לו כפרה, הרובצת על כל דמויותיו.

הצורה שבה בחר ברגמן הפעם להציג את התיאוריות שלו היא דרך החקירה: מפחמישטרה אוסף נתונים, עורך חקירות ושואל שאלות את כל מי שהיה קשור בפרשת רצח יצאנית עלידי איש-עסקים צעיר, נאה ומצליח. פרט לסצינות הרצח עצמן, המצולמות בצבע, הסרט כולו הוא בשחור-לבן, מעין אינדיקציה להבדל שבין העובדות הריאליסטיות היבשות לבין העולם עוטה הערפל של נפש האדם, שעליה מביע כל אחד מן המרואיינים את דעתו הפרטית, תוך כדי שיחזור האירועים שקדמו לרצח.

כריסטיין בוזגר ורוברט אצורן: משבר

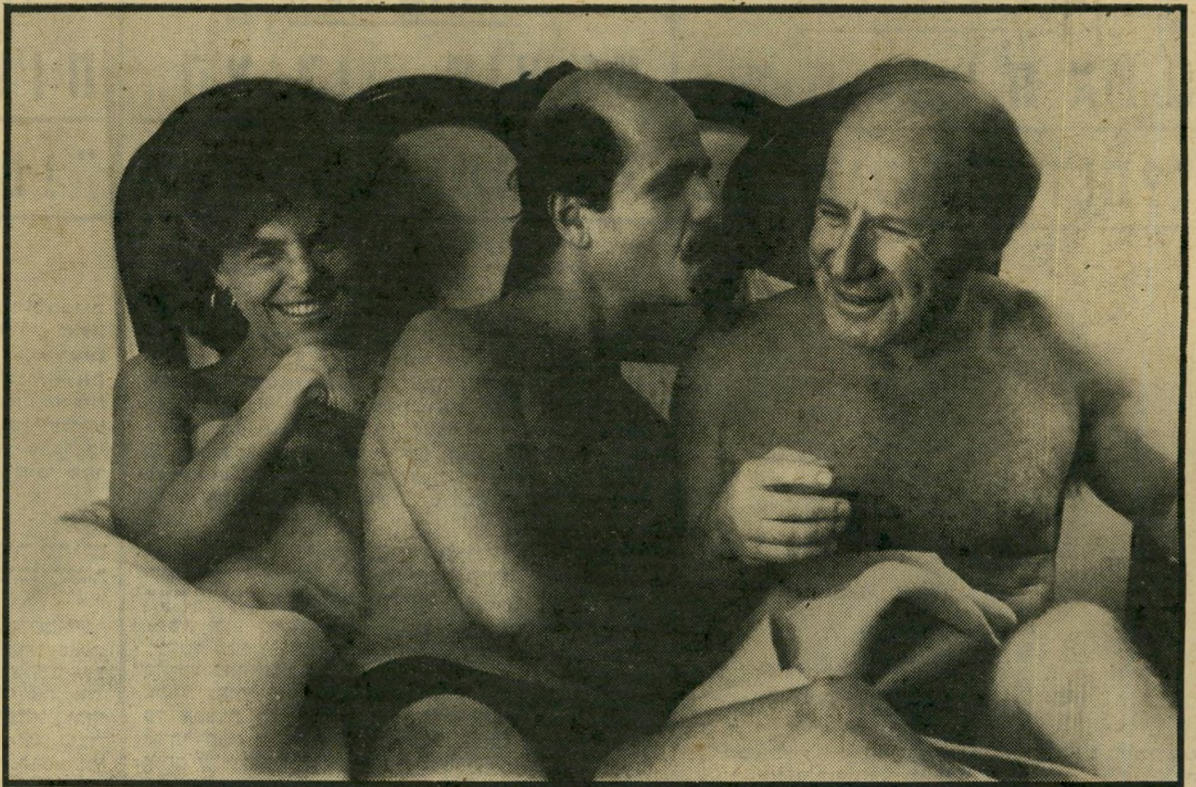
סוון ניקוויסט, הצלם הקבוע של ברגמן, סיפק לו, לפי דרישתו, צבע בגווני אדמדם, המזכיר דראמות אהבה סוערות ונרגשות מלפני שלושים וארבעים שנה. וצילום שחור-לבן מחוספס, קצת מעורפל, כמעט כמו צילום תעודי של מי שאכן הולך כל הזמן מאחורי מפקח המישטרה כדי לאסוף עובדות.

כהרגלו, ניצב ברגמן קרוב מאוד לדמויותיו, הפעם כמעט ונבטל את הרקע לחייהם, שאינו קשור באורח ישיר לערוץ המרכזי של העלילה, והוא משיג מישחק משכנע מאוד מצוות שחקנים אלמונים בקולנוע, כולם אנשי תיאטרון ממינכן. כל זה יכול להיות הישג שיגרתי, כשמדובר בברגמן, אבל אפשר לספור על אצבעות יד אחת את הקול-נועים האחרים שמסוגלים להגיע לשיגרה כזאת.

רו שנים, וכל הגדולים. מקופולה ועד צ'ימינו, עשו מטעמים מוייט-נאם, וסירטו הקטן והפיזי של יגלום נדחק לקרן-זווית.

זוג ישל סולנים. אבל שכרו של הנרי עלה מהפסדו: מייקל, אחיו הבוגר ממנו בשש שנים, התגלה לא רק כיועץ מומחה לבעיות הפקה, כי אם גם כקומיקאי מחר גן. הנרי הפקיד בידו ובידי ידיד אחר, זק גורמן, את רגעי ההרפיה הקומית של הסרט. השניים קרנו החוצה כזוג של סולנים.

לעומת מייקל, שהגיע למישחק בעל כורחו, שאפה פטריס טאוסנד, בתו של סופר ובמאי הוליוודי, להיות שחקנית.

מייקל אמיל, זק גורמן ופטריס טאוסנד ב„ברווזים“ מישחק אימפולסיבי וכישרון טיבעי מדהים

— הזיותיה של נערה צעירה, כשמציאות ידמיון משמשים בו בערבוביה. חברת קולומביה הצטיינה בכך שהפיצה את מקום בטוח בצורה כושלת ובחוסר-הבנה לאופיו המיוחד של הסרט, וכך החליט הנרי שהוא חייב לעשות הכל, לא רק לכתוב ולביים, אלא גם לדאוג להפיצה הולמת. לכן החליט שאת סירטו-הבא, טרקס (סיפור של סמל החוזר הביתה מ"מילחמת וייטנאם), וגם הוא לא הוצג בישראל, יעשה אחרת. יחד עם משקיעים עצמאיים ובשיטת "טקס שלטר" עשה את הסרט, שהשתתפו בו ג'יין פונדה וג'ק ניקולסון.

אבל מעבר לפינה ציפתה לו הפתעה אחרת: אם כי פסטיבל קאן קשר לו זרי-דפנה, הרי באמריקה לא רצו לנגוע בו. מילחמת וייטנאם היתה קרובה מדי. עב"י

לים. בלי שאיש ידע שמישהו מסתיר מצ' למתיקולנוע בין כותלי הבית. הוא חזר הביתה וערך את החומר בלי לדעת איך בכלל עורכים סרט. המפיק, ברט שניי-דר, אחד מידידיו, שראה את הסרט, התפעל כל-יכך מעריכה לא מיקצועית-זאת, עד שמאוחר יותר קרא להנרי לעזור לג'ק ניקולסון לערוך סרט שהפך אבן-דרך בקולנוע האמריקאי: אדם בעיקבות גורלו, של דניס הופר. היתה זו ההצלחה הלא צפויה של הסרט, שנתנה לכל אחד ממשתתפיו דרכון לקולנוע. ניקולסון עשה את סירטו העצמאי הראשון, והגן — היא אמרה. בוב ראפלטון — את רטיטי חיים והנרי יגלום עשה את סירטו הראי-שון, שמעולם לא הוקרן כראוי בישראל, חקום בטוח, כשבין כוכביו ניקולסון ו" אורסון וולס, והנושא לא מיסחרי ביותר

קטן ואבסורדי סחף את הקופה והביקורת גם יחד בהצלחה חסרת-תקדים באמריקה המפונקת בקומדיות מיסחריות. **מוצלמה נסתרת.** באופן מפתיע בי החלט היתה מילחמת-שתי-הימים התחלת הקאריירה הקולנועית של הנרי, שנולד בלונדון, למישפחת יגלום (שברחה לשם מגדנסק ואח"כ היגרה לאמריקה. „דהרתי לנמל התעופה בניו-יורק כדי להספיק להגיע למילחמה. לא ידעתי מה אעשה בה בדיוק, אבל ידעתי שאני רוצה להיות קרוב. אף שלא היה לי כל מושג בהס"רטה, קניתי מצלמה פשוטה ביותר, קודק אינסטיטיק 8 מ"מ. זה היה הנשק הקולנועי הראשון שלי“.

בתום ששת-הימים מצא עצמו הנרי עם שלוש שעות של סרט שכלל גם את המאבק בכנסת על שאלת איחוד ירוש-

פטריס והנרי יגלום הנישואין הולידו שחקנית

„היכרתי את נככי המיקצוע, אך רציתי לחסוך מעצמי את ההשפלות שבדרך“, ולכן הציעה עצמה להנרי כנערת-תסריט. היא לא קיבלה את העבודה. מאוחר יותר התחרט על בחירתו כנערת-תסריט, וכי פיצוי נשא את פטריס לאשה, והפקיד בידיה את התפקיד הראשי בסירטו — מה שפתח לפניו את שעריו הוליווד בצורה מכובדת לחלוטין, ודי בצפייה בהופעתה הפתוחה והקורנת בברווזים כדי להבין מדוע.